

Иницијална проценка на влијание на регулативата

Чекор 1: Опис на проблемите, целите што ќе се остварат со нивно решавање и можните опции за решавање на проблемите

1. Опис на проблемите

Со Законот за данокот на додадена вредност е воведен данокот на додадена вредност како општ потрошувачки данок и се уредува неговото пресметување и плаќање. Со Законот се определува предметот на оданочување, даночната основа, даночните ослободувања, даночните стапки, времето на настанување на даночниот долг, даночниот должник, одбивката на претходниот данок, регистрацијата за целите на данокот на додадена вредност како и казнените одредби.

Данокот на додадена вредност се пресметува со примена на пропорционални даночни стапки врз даночната основа за оданочивиот промет на стоки и услуги и увоз и тоа:

1. според општата даночна стапка од 18%,
2. според повластената даночна стапка од 5%.

Во Законот за данок на додадена вредност, со членот 23, став 1, точка 8 пропишано е ослободување од данок на додадена вредност на прометот од установите од областа на културата за создавање, објавување и заштита на културно - уметнички дела, како и прометот од ботанички градини, животински паркови, паркови, архиви и документациони центри. Истото важи и за други даночни обврзници кои вршат културна дејност и доколку имаат мислење од Министерството за култура.

Со оваа законска одредба, опфатен е прометот на сите правни субјекти кои вршат дејност од областа на културата и кои остваруваат профитна или непрофитна цел без разлика дали се регистрирани за вршење на дејности од областа на културата согласно Законот за културата (установи) или друг закон (трговски друштва, претпријатија, здруженија на граѓани и слично).

Согласно постојниот Закон за културата, во член 18 од истиот е утврдено дека установа во смисла на овој закон е правно лице што врши дејност од областа на културата со непрофитна цел. Непрофитна цел во смисла на Законот за културата е кога правното лице, остварената разлика меѓу приходите и расходите од вршењето на дејноста од областа на културата ја вложува во истата дејност, а платите и другите надоместоци на работниците не надминуваат повеќе од 30% од висината на платите за соодветниот вид занимање и надоместоците утврдени со колективен договор.

Во услови на непостоење на прецизни критериуми врз основа на кои Министерството за култура ќе издава поединечни мислења кои можат да бидат позитивни или негативни мислење, се продуцира несигурност кај даночните обврзници при извршувањето на своите активности. Од тие причини потребно е пропишување на одредба со која јасно ќе се утврди под кои услови даночните обврзници ќе го применат даночното ослободување.

Во Законот за данок на додадена вредност, пропишани се даночни ослободувања при увозот на добра, при што со член 27-б, став 1, во точка 3 е пропишано дека при увоз на добра од плаќање на данок на додадена вредност се ослободуваат: државјани на Република Македонија и странски државјани, за предмети од некомерцијална природа со мала вредност кои повремено се примаат од странство. Ослободувањата не се однесуваат на тутун и производи од тутун, алкохол и алкохолни пијалаци како и на парфеми и тоалетни води.

Со ставот (2) од истиот член е пропишано дека за ослободување од данок на додадена вредност за добрата од ставот (1) на овој член се применуваат царинските прописи со кои се одредуваат условите и начинот на спроведување на ослободување од увозни давачки како и видот, количината и намената на добрата од ставот (1) на овој член кои можат да се ослободат од увозните давачки.

При донесување на одредбите пропишани со член 27-б од Законот за данок на додадена вредност вршено е усогласување со одредби од Царинскиот Закон кои се однесуваат на ослободувања при увоз, при што одредбата пропишана со член 27-б, став 1, точка 3 е превземена од Царинскиот закон.

Со измените во Царинскиот закон, извршена е интервенција во членовите во кои се однесуваа на ослободувањата при увоз, при што внесени се одредби со кои ослободувањето од царина се применува за предмети од некомерцијална природа со мала вредност испратени од странство од физички лица, исто така пропишана е одредба со која се предвидува можност за ослободување од плаќање на увозни давачки за пратки со мала вредност испорачани од странство за примачи во земјата што е во функција на унапредување на електронската трговија.

Со цел да се изврши усогласување на одредбите во Законот за данокот на додадена вредност со одредбите од Царинскиот закон кои се однесуваат на ослободувања при увоз на добра, а имајќи го предвид ставот 2 од членот 27-б на Законот за данок на додадена вредност кој упатува на примена на царинските прописи, се јавува потребата од измени во членот 27-б од Законот за данок на додадена вредност.

Согласно член 30 од Законот за данокот на додадена вредност, данок на додадена вредност по стапка од 5% се плаќа на прометот на:

- Машини за автоматска обработка на податоци и нивни единици (компјутери);
- Термални сончеви системи и компоненти;
- Софтвер за машини за автоматска обработка на податоци и нивни единици (компјутери);

За овие добра и услуги повластена стапка на данок на додадена вредност ќе се применува до 31 декември 2012 година, а која што мерка беше предвидена со Законот за изменување и дополнување на Законот за данокот на додадена вредност (Сл. Весник на РМ бр 114/07).

Во функција на понатамошно користење на придобивките од овие мерки, се предлага продолжување на рокот на нивна примена.

Од наведените причини се предлага измена и дополнување на Законот за данок на додадена вредност.

2.Опис на целите што се планираат да се постигнат со решавање на проблемите

Цел на предложените измени и дополнување на Законот за данок на додадена вредност е донесување на одредба со јасно утврдени услови врз основа на кои даночниот обврзник може да утврди дали може да примени ослободување на својот промет во рамки на извршувањето на културна дејност, кога таа претставува активност што е од национален интерес.

За остварување на наведената цел се предлага точката 8 од членот 23 на Законот да се замени со одредба со која се пропишува ослободување од данок на додадена вредност на прометот од установите што вршат дејност од областа на културата со непрофитна цел за културните услуги и добра непосредно поврзани со тие услуги во согласност со прописите од областа на културата и прометот од ботанички градини, животински паркови, паркови, архиви и документациони центри. Исто така се предлага во членот 23 да се додаде нова точка 8-а со која ќе се пропише ослободување од данок на додадена вредност на прометот на влезници за јавни настани кои се од национален интерес од областа на културата, а кои јавни настани како такви се утврдени и се финансираат преку Годишната програма за остварување на националниот интерес во културата за годината во која се одржува јавниот настан донесена од Министерство за култура. За примена на ослободувањето даночниот обврзник потребно е пред да започне со прометот на влезниците да обезбеди документ од Министерство за култура со кој се потврдува дека јавниот настан за кој се бара даночно ослободување е утврден во Годишната програма за остварување на националниот интерес во културата.

Целта за изменување и дополнување на Законот за данок на додадена вредност е и усогласување на Законот со одредбите од Царинскиот закон кои се однесуваат на ослободувања при увоз на добра.

Измените и дополнувањата се во насока да се ослободат при увоз од плаќање на данок на додадена вредност државјани на Република Македонија и странски државјани, за предмети од некомерцијална природа со мала вредност испратени од странство од физички лица. Ова ослободување не се однесува на тутун и производи од тутун, алкохол и алкохолни пијалаци како и на парфеми и тоалетни води. Исто така се предлага да се пропише ослободување од данок на додадена вредност при увозот на пратки со мала вредност испорачани од странство за примачи во земјата чија вкупна вредност по пратка не го надминува износот од 22 евра во денарска противвредност. Ова ослободување не се однесува на тутун и производи од тутун, алкохол и алкохолни пијалаци како и на парфеми и тоалетни води.

Цел на предложените измени и дополнување на Законот за данок на додадена вредност е и продолжување на рокот на примената на повластена стапка на данок на додадена вредност до 31 декември 2014 година за прометот на: машини за автоматска обработка на податоци и нивни единици (компјутери), термални сончеви системи и компоненти и софтвер за машини за автоматска обработка на податоци и нивни единици (компјутери). Ваквите мерки се во функција на зголемување на квалитетот на информатичката технологијата и информатичкото образование можност, поголема достапност на истите до косументите, како и овозможување на поголемо користење на сончевата енергија како алтернативен извор на енергија со што директно ќе се влијае на намалување на потрошувачката на електричната и на другите извори на енергија и врз заштитата на животната средина.

3.Идентификација на можни решенија (опции)

Во Законот за данок на додадена вредност, да се изврши подобрување на текстот на одредбите кои се однесуваат на ослободување од данок на додадена вредност без право на одбивка на претходен данок на промет на добра и услуги од областа на културата, односно да се пропише одредба со која јасно ќе се утврди под кои услови даночните обврзници ќе го применат даночното ослободување.

Потребно е да се изврши усогласување на одредбите во Законот за данокот на додадена вредност со одредбите од Царинскиот закон, односно да се пропишат одредби во насока да се ослободат при увоз од плаќање на данок на додадена вредност државјани на Република Македонија и странски државјани, за предмети од некомерцијална природа со мала вредност испратени од странство од физички лица. Ова ослободување да не се однесува на тутун и производи од тутун, алкохол и алкохолни пијалаци како и на парфеми и тоалетни води. Исто така да се пропише ослободување од данок на додадена вредност при увозот на пратки со мала вредност испорачани од странство за примачи во земјата чија вкупна вредност по пратка не го надминува износот од 22 евра во денарска противвредност. Ова ослободување нема да се однесува на тутун и производи од тутун, алкохол и алкохолни пијалаци како и на парфеми и тоалетни води

Потребно е исто така да се предложи одредба со која ќе се продолжи рокот за примена на пресметување и плаќање на данок на додадена вредност по стапка од 5% до 31 декември 2014 година за прометот на: машини за автоматска обработка на податоци и нивни единици (компјутери), термални сончеви системи и компоненти и софтвер за машини за автоматска обработка на податоци и нивни единици (компјутери).

Чекор 2: Идентификација на трошоци, придобивки и влијанија

Предложено решение (опција):

Во одредбата од Законот за данокот на додадена вредност каде е пропишано ослободување од данок на додадена вредност без право на одбивка на претходен данок, се предлага да се измени точката 8, односно истата да гласи: прометот од установите што вршат дејност од областа на културата со непрофитна цел за културните услуги и добра непосредно поврзани со тие услуги во согласност со прописите од областа на културата и прометот од ботанички градини, животински паркови, паркови, архиви и документациони центри.

Исто така се предлага во членот 23 да се пропише нова точка 8-а, со која ќе се пропише ослободување од данок на додадена вредност при промет со влезници за јавни настани кои се од национален интерес од областа на културата, а кои јавни настани како такви се утврдени и се финансираат преку Годишната програма за остварување на националниот интерес во културата за годината во која се одржува јавниот настан донесена од Министерство за култура. За примена на ослободувањето даночниот обврзник потребно е пред да започне со прометот на влезниците да обезбеди документ од Министерство за култура со кој се потврдува дека јавниот настан за кој се бара даночно ослободување е утврден во Годишната програма за остварување на националниот интерес во културата.

Се предлага измена во точка 3 од членот 27-б, која е во насока да се ослободат при увоз од плаќање на данок на додадена вредност државјани на Република Македонија и странски државјани, за предмети од некомерцијална природа со мала вредност испратени од странство од физички лица.

Исто така се предлага во членот 27-б да се пропише нова точка со која ќе се пропише ослободување од данок на додадена вредност при увозот на пратки со мала вредност испорачани од странство за примачи во земјата чија вкупна вредност по пратка не го надминува износот од 22 евра во денарска противвредност. Се предлага ова ослободување да не се однесува на тутун и производи од тутун, алкохол и алкохолни пијалаци како и на парфеми и тоалетни води

Едновременно се предлага во членот 3 да се пропишеа одредба со која за продолжување на рокот за примена на пресметување и плаќање на данок на додадена вредност по стапка од 5% до 31 декември 2014 година за прометот и увозот на: машини за автоматска обработка на податоци и нивни единици (компјутери), термални сончеви системи и компоненти, како на прометот на услугата: софтвер за машини за автоматска обработка на податоци и нивни единици (компјутери).

Опис:

Со Предлог на Законот за изменување и дополнување на Законот за данокот на додадена вредност, во членот 23, точка 8. се менува и гласи: прометот од установите што вршат дејност од областа на културата со непрофитна цел за културните услуги и добра непосредно поврзани со тие услуги во согласност со прописите од областа на културата и прометот од ботанички градини, животински паркови, паркови, архиви и документациони центри

По точката 8. се додава нова точка 8-а. која гласи влезници за јавни настани кои се од национален интерес од областа на културата, а кои јавни настани како такви се утврдени и се финансираат преку Годишната програма за остварување на националниот интерес во културата за годината во која се одржува јавниот настан донесена од Министерство за култура. За примена на ослободувањето даночниот обврзник потребно е пред да започне со прометот на влезниците да обезбеди документ од Министерство за култура со кој се потврдува дека јавниот настан за кој се бара даночно ослободување е утврден во Годишната програма за остварување на националниот интерес во културата;”

Во членот 27-б став (1) точка 3) зборовите: „кои повремено се примаат од странство“ се заменуваат со зборовите: „испратени од странство од физички лица“.

По точката 26) се додава нова точка 26-а), која гласи: пратки со мала вредност испорачани од странство за примачи во земјата чија вкупна вредност по пратка не го надминува износот од 22 евра во денарска противвредност. Ова ослободување да не се однесува на тутун и производи од тутун, алкохол и алкохолни пијалаци како и на парфеми и тоалетни води.

Во предложената измена се предлага одредба во членот 3 со која во Законот за изменување и дополнување на Законот за данокот на додадена вредност Службен весник на Република Македонија бр.114/07, во членот 4, бројот:„2012“ се заменува со бројот:„2014“.

1.Трошоци

- Дали опцијата предвидува воведување на нови формалности во смисла на обврска за правните или физичките лица да обезбедат уверенија, пријави, решенија, одобренија, овластувања, согласности, сертификати, дозволи, барања, изјави и други обрасци? Ако да, наведи ги формалностите. **НЕ**

- Дали опцијата ќе предизвика иницијални трошоци за министерствата, другите органи на државната управа? Ако да, образложи ги трошоците. **НЕ**

- Дали опцијата ќе предизвика континуирани трошоци за министерствата и другите органи на државната управа. Ако да, образложи ги трошоците. **НЕ**

- Дали опцијата ќе предизвика иницијални трошоци за правните или физичките лица? Ако да, образложи ги трошоците. **НЕ**

- Дали опцијата ќе предизвика оперативни трошоци за правните или физичките лица. Ако да, образложи ги трошоците. **НЕ**

2.Придобивки

- Опис и опсег на финансиските придобивки за засегнати страни:

Се очекува намалување на трошоците кај физичките и правните лица, при набавка на пратки со мала вредност од странство, преку ослободување од данок на додадена вредност на увозот на пратки кои се со вкупна вредност до 22 евра.

Исто така, се продолжува со намалени трошоци за данок на додадена вредност кај правните и физичките лица заради продолжувањето на рокот на примената на повластена стапка на данок на додадена вредност од 5% до 31 декември 2014 година за прометот на: машини за автоматска обработка на податоци и нивни единици (компјутери), термални сончеви системи и компоненти и софтвер за машини за автоматска обработка на податоци и нивни единици (компјутери)

- Други нефинансиски придобивки за засегнати страни

Олеснување при спроведување на царинските постапки за пратките за кои се пропишани ослободувања при увоз, како и унапредување на електронската трговија во земјата.

3.Ризици и претпоставки

Со влегување во сила на овој предлог Закон се очекува зголемување на увозот на пратки со мала вредност, како резултат на намалување на трошоците за набавка на добра од странство, што може да предизвика одлив на девизни средства.

Во однос на одредбите кои се однесуваат на ослободување на добра и услуги од областа на културата, се очекува со донесување на Законот да се избегнат евентуалните ризици од даночна евазија од страна на лицата кои не се целна група која треба да го примени даночното ослободување.

4.Останати влијанија

Тип на влијание проценето во проценка на влијание на регулативата		Анализи приложени во прилог
Влијание врз националната конкурентност	НЕ	НЕ
Влијание врз социјално исклучените и ранливи групи	НЕ	НЕ
Влијание и ефекти на регулативата врз родовите аспекти и еднаквоста	НЕ	НЕ
Влијание врз животната средина	НЕ	НЕ
Влијание/значителна политичка промена на пазарната економија вклучувајќи испитување на влијанието врз потрошувачите и конкурентноста	НЕ	НЕ
Влијание врз правата на граѓаните	НЕ	НЕ
Дали предложените решенија вклучуваат значителни тешкотии за усогласување	НЕ	НЕ

Чекор 3: Консултации

При подготвување на Предлогот на Закон, извршена е консултација со Министерството за култура за одредбите кои се однесуваат на ослободување од данок на додадена вредност прометот на добра и услуги од областа на културата, како и со Царинска управа во делот на одредбите со кои се ослободува од данок на додадена вредност увозот на пратки со мала вредност. Управата за јавни приходи е вклучена во целокупната постапка на подготовката на Предлог Законот.

Резиме на иницијалната проценка на влијание на регулативата

1.Краток осврт на преферираното решение/опција:

Со предложените измени и дополнувања на Законот се предлага да се пропише одредба со јасно утврдени услови врз основа на кои даночниот обврзник може да утврди дали може да примени ослободување на својот промет во рамки на извршувањето на културна дејност, кога таа претставува активност што е од национален интерес, односно со примена на одредбата да се ослободи од данок на додадена вредност прометот од установите што вршат дејност од областа на културата со непрофитна цел за културните услуги и добра непосредно поврзани со тие услуги во согласност со прописите од областа на културата и прометот од ботанички градини, животински паркови, паркови, архиви и документациони центри, како и влезници за јавни настани кои се од национален интерес од областа на културата, а кои јавни настани како такви се утврдени и се финансираат преку Годишната програма за остварување на националниот интерес во културата за годината во која се одржува јавниот настан донесена од Министерство за култура. За примена на ослободувањето даночниот обврзник потребно е пред да започне со прометот на влезниците да обезбеди документ од Министерство за култура со кој се потврдува дека јавниот настан за кој се бара даночно ослободување е утврден во Годишната програма за остварување на националниот интерес во културата.

Со предложените измени исто така ќе се изврши усогласување на Законот за данок на додадена вредност со Царинскиот закон во делот кој се однесува на ослободување при увоз на добра во земјата, кое од друга страна ќе доведе до олеснување при спроведување на постапките кои се однесуваат на овие ослободувања, како и унапредување на електронската трговија во земјата.

Со предложените измени ќе се изврши продолжување на рокот на примената на повластена стапка на данок на додадена вредност од 5% до 31 декември 2014 година за прометот на: машини за автоматска обработка на податоци и нивни единици (компјутери), термални сончеви системи и компоненти и софтвер за машини за автоматска обработка на податоци и нивни единици (компјутери)

2.Имиња и презимиња на лицата одговорни за подготовка на иницијалната проценка на влијанието на регулативата и предлог законот:

- Сузана Стојмирска, раководител на Сектор за даночна и царинска политика, Министерство за финансии

3.Повереници на Владата на Република Македонија кои ќе се вклучат во презентирање на предлог законот во Собранието на Република Македонија:

- Сузана Стојмирска, раководител на Сектор за даночна и царинска политика, Министерство за финансии

**Изјава од министерот
за иницијалната проценка на влијание на регулативата**

Изјавувам дека предложениот материјал за иницијална проценка на влијанието на регулативата/предлог закон

1.	Нема влијание	врз Буџетот на Република Македонија во висина поголема од 600.000.000 денари.
2.	Нема влијание	врз усогласеноста со законодавството на Европска Унија.
3.	Нема влијание	врз постапките или работењето на јавната администрација
4.	Нема влијание	врз економијата и врз обемот на државна помош.
5.	Нема влијание	врз животната средина.
6.	Нема влијание	врз социјалната положба на граѓаните.

7.	Направено е претходно објавување на текстот на предлогот за донесување на закон во Единствениот електронски регистар на прописи и јавно се спроведени консултации со заинтересирани страни. Датум на објавување: Вклучени организации и претставници: Свое мислење дадоа следниве организации:	НЕ
8.	Сите забелешки и предлози од заинтересираните страни се земени во предвид.	НЕ
9.	Предлог законот е лектуриран.	НЕ
10.	Спроведени се меѓуресорски консултации.	ДА
11.	Дали предлог законот предвидува управна постапка?	НЕ
12.	Доколку предлог законот предвидува управна постапка, дали може да се вгради начелото "молчењето значи одобрување"?	НЕ

Изјава од министерот

Јас, **м-р Зоран Ставрски**, изјавувам дека ја проучив Иницијалната проценка на влијанието на регулативата и сметам дека дава реален преглед на очекуваните придобивки и потребните трошоци врзани со секоја од идентификуваните опции за решавање на проблемот.

Потпис на министерот:

.....

Датум: __. __. 2012 година